

ת"פ 26594/02/14 - מדינת ישראל נגד ג' ב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 26594-02-14 מדינת ישראל נ' ב
בפני כב' השופט עידו דרויאן
מאשימה נגד
ג' ב ע"י ב"כ עו"ד רביב
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אדרי
נאשם

החלטה

במסגרת הסדר דינוי ללא הסכמה עונשית, הודה הנאשם והורשע ביום 29.4.14 בכתב אישום מתוקן, בשתי עבירות של תקיפת בת זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, ובעבירה של תקיפה חובלנית של בת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק הנ"ל.

בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר שירות המבחן, והצדדים עתרו איש לעמדתו:

התביעה עתרה להטלת עונש של מאסר מאחורי סורג ובריא, מאסר מותנה ופיצוי משמעותי למתלוננת.

ההגנה מצידה עתרה לביטול הרשעתו של הנאשם, מטעם עיקרי הנעוץ בהיותו של הנאשם אזרח זר, השווה בישראל מכוח אשרת תושב ארעי, המתחדשת מעת לעת - הרשעתו של הנאשם עלולה לסכל את תהליך התאזרחותו ולהביא להרחקתו מישראל, מאשתו ומבנו הפעוט.

מעשי הנאשם והרקע למעשים:

1. הנאשם, יליד 1976, הוא נתין בריטי השווה בארץ כתושב ארעי, מכוח נישואיו לאשתו א., ולהם ילד משותף כבן שנה. הקשר הזוגי של הנאשם עם המתלוננת מ. נוצר במקום עבודתם המשותף, נמשך כשנתיים, ובסוף שנת 2013 עזב הנאשם את אשתו ועבר לגור עם המתלוננת בדירתה ב....
2. במועד לא ידוע בתחילת שנת 2014, כשהיו המתלוננת והנאשם יחד בקניון, התקשרה א. לטלפון הסלולארי של המתלוננת. המתלוננת ביקשה לענות ואז סטר לה הנאשם, רדף אחריה כשנמלטה בוכיה לשירותי הנשים, ולקח מידיה את הטלפון הסלולארי. בגין אירוע זה הורשע הנאשם בעבירה של תקיפת בת-זוג.
3. בתאריך 9.2.14 לאחר חצות, חזרו המתלוננת והנאשם מבילוי בפאב וניהלו שיחה על המערכת הזוגית שלהם. הנאשם ביקש מהמתלוננת שתחדל לדבר, ומססירבה - סטר על לסתה והדף אותה על קיר המקלחת. הנאשם סירב לבקשת המתלוננת שיעזוב את דירתה, דחף אותה למקלחת כך שנפלה על האסלה, והיכה אותה

באחורי ראשה. הנאשם דחף את המתלוננת למיטה בחדר השינה, רכן מעליה ואחז בצווארה, ואמר לה ש"אין לי מה להפסיד" בהיותו מובטל וגרוש. למתלוננת נגרמו שטפי דם בירכה השמאלית ובזרועותיה, כמתועד בתצלומים [תע/1]. בגין אירוע זה הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה חובלנית של בת-זוג ובעבירה של תקיפת בת-זוג.

דחיית העתירה לביטול ההרשעה:

1. עתירת ההגנה לביטולה של ההרשעה נשענת על שני טעמים:

א. חשש להרחקת הנאשם מהארץ וקריעת המשפחה: כאמור לעיל, חוששת ההגנה לפגיעה בהליך ההתאזרחות של הנאשם, ואף לעצם התרת שהייתו בארץ כתושב ארעי. עדת ההגנה עו"ד שטיינברג-חרל"פ, המתמחה בסוגיות אלו ומטפלת בהליך ההתאזרחות של הנאשם, העידה שהנאשם נתון במעמד של תושב ארעי, עד להשלמת תהליך ההתאזרחות, שאורך כחמש שנים. העדרו של רישום פלילי בישראל הוא תנאי חשוב, עד כדי היותו למעשה 'תנאי-סף', כשההרשעה עלולה להביא להכשלת ההליך ולקריעת המשפחה, עם הרחקתו של הנאשם מישראל. לתמיכה בדבריה הוגש עותק חלקי של נוהל רשות האוכלוסין וההגירה לטיפול במתן מעמד לבני זוג של ישראלים, המורה על קבלת עותק עדכני של תעודת יושר של המבקש להתאזרח [נע/1][1]. לדברי העדה, הרשות אינה בוחנת את מהות ההרשעה אלא רואה בעצם קיומה של הרשעה תנאי מספיק למניעת ההתאזרחות, כשאף שקיים שיקול הדעת לפעול אחרת - הסיכוי לכך מצומצם.

ב. שיקומה של המשפחה: בהסתמך על תסקיר שירות המבחן ועל חוות-דעת מטעם "קרבה בטוחה - מרכז טיפול ויעוץ" [נע/2], מעלה ההגנה על נס את התמורה שחלה בנאשם ואת ההליך המבטיח של איחוי משפחתו של הנאשם - הוא, אשתו ובנם הפעוט. שירות המבחן אכן מציין את נכונות הנאשם להשתלב בטיפול ומגלה באופן הדרגתי יכולת לבחון את עמדותיו והתנהגותו, אך לדעת השירות מדובר בשלבים התחלתיים למדי. עם-זאת - העדרן של הסתבכויות קודמות, העדרה של אלימות פיזית במערכת היחסים המשפחתית, ניהולו התקין של אורח חיים נורמטיבי עד לאירועים דנן, ונכונות הנאשם להתמקד עתה בשיקום משפחתו ויחסיו עם אשתו - מצביעים לדעת השירות על סיכוי ממשי לשיקום. אשת הנאשם העידה, כי האירועים קרו על-רקע משבר ביחסים שהוביל לפרידה, אך לאחר שחרורו של הנאשם שבו בני הזוג לחיות יחד והם עמלים לשקם את המשפחה. טוענת אפוא ההגנה, שיש לתמוך בתהליך משקם זה על-דרך ביטול ההרשעה.

2. רבות נכתב, בכל ערכאות השיפוט, על טיבה של אי-הרשעה (לרבות ביטולה). הכלל הוא, שמי שנמצא אחראי בפלילים - יורשע. כלל זה מחויב מעצם מטרותיו של ההליך הפלילי, מבטיח כי אכיפת הדין תיעשה באופן שוויוני, ומטיל על המעשה הפסול את תו הפסלות הנחוץ. בית המשפט העליון חזר וקבע כי יש לייחד את השימוש באמצעי זה של אי-הרשעה למקרים מיוחדים בלבד, בהם שוכנע בית המשפט כי הפגיעה שתגרם לנאשם תהא כה קשה, עד-כי אינה שקולה כלל לתועלת הציבורית המועטה שתניב ההרשעה. בהלכה המרכזית לעניין זה, ע"פ 2083/96 **כתב נ' מ.י.** (1996), נאמר כי הימנעות מהרשעה תהא אפשרית כשהפגיעה בשיקום הנאשם תהא חמורה, וכשטיב העבירה יאפשר ויתור על ההרשעה מבלי לפגוע מהותית במטרות ההליך הפלילי.

3. במקרה דנן מדובר בשני מקרים בהם פגע הנאשם באופן בוטה וחמור בכבודה של המתלוננת ובאוטונומיה שלה על גופה, כשבאחד מהמקרים אף חבל בגופה חבלות של-ממש[2]. במקרה אחד, סטר הנאשם למתלוננת במקום ציבורי, ורדף אחריה לתוך שירותי הנשים כשהיא נמלטת ובוכה. במקרה אחר, תקף הנאשם את המתלוננת תקיפה חמורה ונמשכת בדירתה, ביתה-מבצרה, בתוספת מלל בעל אופי מבהיל. לנזק הפיזי יש להוסיף את הנזק הנפשי הקשה - המתלוננת פוחדת מהנאשם עד היום, וקל לשער את עצמת הפגיעה בה. מדובר אפוא בפגיעה קשה מאוד במתלוננת עצמה ובערכים החברתיים המוגנים בעבירות.

4. מקרי אלימות נגד בנות ובני זוג, שחומרתם זהה או דומה למקרה דנן, חייבים אפוא, בדרך כלל, להוביל להרשעה. מקרים נדירים וספורים שבהם נמנע בית המשפט מהרשעה, אופיינו במדדים שאינם מתקיימים בענייננו: שיקום הקשר הזוגי והמשפחתי בין מתלוננת לנאשם - כלומר, מתן משקל רב לעמדתה של המתלוננת, לאחר בדיקתה הזזה באמצעות שירות המבחן, להבטיח כי מדובר ברצון כן ואמתי (ת"פ 36338-07-10 מ.י. נ' ברדוגו (2011)); גילוי תמונה ראייתית של אלימות הודית (ת"פ 23400-01-11 מ.י. נ' פלוני (2014)); עבירה חד-פעמית וקיומו של הסדר טיעון לאי-הרשעה - כלומר, קיומם של שיקולים שבית המשפט לא בהכרח נחשף למלואם, כגון שיקולים ראייתיים או שברצון המתלוננת (ת"פ 60320-07-12 מ.י. נ' פלוני (2014)).

5. הרצון בשיקומו של הנאשם ושיקום משפחתו אינו יכול אפוא להכריע את הכף כנגד אופי העבירות וחומרתן, לרבות הפגיעה במתלוננת. לא שוכנעתי כלל, כי עצם ההרשעה יכול לפגוע בצורה כלשהי בהתמסרות הנאשם לטיפול ובשיקום המשפחה.

6. באשר לטעם העיקרי לעתירת ההגנה לביטול ההרשעה, והוא החשש לפגיעה בתהליך ההתאזרחות או-אף הרחקת הנאשם מהארץ:

א. רשות האוכלוסין וההגירה הנה רשות מנהלית, הכפופה לדיני המנהל. אם חו"ח תשכח זאת הרשות, יפעל בית המשפט המוסמך ויזכיר לה זאת.

ב. נוהל הטיפול במתן מעמד לבני זוג ישראלים (5.2.0009), שעודכן לאחרונה ביום 7.10.13, מבהיר את מטרותיו (בעקבות בג"צ 7139/02 **בצה נ' משרד הפנים** (2003) - לבחון את כנות הקשר הזוגי בין בני הזוג ואת המשך קיומו, לוודא כי אכן מרכז החיים המשותף של הזוג הוא בישראל, ולבחון היעדרה של מניעה ביטחונית או פלילית לאישור הבקשה.

ג. באשר לדרך קבלת ההחלטה, קובע הנוהל כי זו תתקבל רק "לאחר בדיקה מקיפה ומעמיקה" הכוללת איסוף חומר רב ובו גם רשימת תיקים פתוחים במטרה, ראיונות ועוד. הרשות ייחדה נוהל נוסף ל"הערות גורמים", לרבות מידע משטרתי בדבר תיקים פתוחים ורישום פלילי - "נוהלי הערות גורמים בבקשות למעמד בישראל מכוחקשרזוגיעם ישראל" (5.2.0015) מיום 2.1.14[3]. מטרת הנוהל היא לבחון, האם קיים סיכון לביטחון הציבור, לביטחון המדינה או לאינטרסים חיוניים שלה.

ד. הנוהל מפרט דרך בדיקה בת כמה שלבים הנבחנת בכמה דרגות מנהליות, והכוללת הזדמנות למבקשים להציג עמדתם בכתב ובעל-פה טרם החלטה. הנוהל מבהיר כי אין מדובר בהחלטה אוטומטית: נשקלת עמדת ה"גורם" (בענייננו, משטרת ישראל), שיכול ולא

תהא שלילית דווקא, ולגורם המנהלי ברשות יש שיקול דעת אם לאמץ עמדה זו או אחרת.

ה. כלומר, נהלי הרשות מבטיחים שגם בעניינו של הנאשם תשמע עמדתה של אשתו טרם כל החלטה, וחזקה על הרשות שתתייחס לא רק לעצם ההרשעה, אלא למהותה - עצם המעשים - ולכלל נסיבותיהם של הנאשם ושל משפחתו[4].

ו. העולה מהאמור הוא, שהרשות תדע ממילא, או תהא אמורה לדעת, על קיומו של תיק פתוח נגד הנאשם ועל תוצאת הדיון. לרשות שיקול דעת רחב, המבוקר על-ידי בית המשפט, שמכוון למניעת סיכון לציבור, למדינה ולאינטרסים שלה. אינני מקבל אפוא את הטענה, כי עצם ההרשעה תוביל מניה וביה לאיון סיכויי הנאשם להתאזרח בישראל[5]. אפילו כך הם פני הדברים, אינני סובר כי אופי העבירות וחומרתן היה מאפשר ביטול ההרשעה.

7. לכל האמור יש להוסיף את עמדת שירות המבחן. המלצתו הסופית של השירות היא לביטול ההרשעה "לפנים משורת הדין", על-בסיס מכתב מעו"ד שטיינברג-חרל"פ המזהיר מתוצאת ההרשעה. המלצתו של השירות מסויגת מאוד והשירות מודע לחריגותיה, כמפורט בפרק ההמלצות בתסקיר. עם דחייתי את טענת ההגנה בדבר משמעות ההרשעה, נראה כי נשמט גם הבסיס להמלצת השירות. כך או אחרת, המלצת שירות המבחן הינה המלצה בלבד, ובנסיבות דנן אין בידי לקבלה.

8. לנוכח האמור לעיל, נדחית עתירת ההגנה, וההרשעה תיוותר על-כנה.

הפניית הנאשם לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות:

1. התביעה המליצה על מתחם עונשי כולל (לשני אירועי העבירה) הנע בין שישה חודשי מאסר בעבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל. עתירתה היא לענישה של מאסר באמצע המתחם.

2. מתחם מוצע זה מאפשר אפוא, עקרונית, הטלתו של עונש מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות. לנוכח הנסיבות, ומבלי שיהיה בכך כדי להצביע על החלטה סופית בהליך, אאפשר קבלתה של חוות דעת הממונה על עבודות השירות, טרם גזירת הדין.

3. עתה ייקבע במעמד הצדדים מועד לקבלתה של חוות הדעת ולהשלמת טיעונים לעונש של הצדדים.

4. עותק ההחלטה ישלח לשירות המבחן, לידיעה.

ניתנה היום, כ"ה תשרי תשע"ה, 19 אוקטובר 2014, במעמד הצדדים.

-
- [1] פורסם במלואו באתר הרשות - <http://www.piba.gov.il/Regulations/5.2.0009.pdf>
- [2] יש לראות באירוע בתאריך 9.2.14 אירוע אחד, אף שהקים שתי עבירות (החופפות למדי בנסיבות המקרה);
- [3] הנוהל פורסם באתר הרשות - <http://www.piba.gov.il/Regulations/5.2.0015.pdf>
- [4] יודגש, כי אינני מביע כל עמדה ביחס להחלטה צפויה של הרשות, לכאן או לכאן;
- [5] והשוו מקל וחומר לעפ"ג 9436-04-10 **סניק נ' מ.י.** (2010), שניתן עוד ביחס לנוהל ישן של משרד הפנים מ-1999, לפני תיקונו בעקבות הוראות בג"ץ והחלטות נוספות;